

Jolanta Czerniawska

Barbara G o g o l

PIERWSZA KRAJOWA KONFERENCJA

NAUCZYCIELI AKADEMICKICH WYŻSZYCH SZKÓŁ NAUCZYCIELSKICH

" K S Z T A Ł C E N I E N A U C Z Y C I E L I
WYCHOWANIA MUZYCZNEGO W PERSPEKTYWIE NOWYCH ZAŁOŻEŃ"

/Sprawozdanie i materiały/.

W dniach od 7 do 9 maja 1974 roku odbyła się w Bydgoszczy I Krajowa Konferencja Nauczycieli Akademickich Wyższych Szkół Nauczycielskich na temat: "Kształcenie nauczycieli wychowania muzycznego w perspektywie nowych założeń".

Organizatorem i gospodarzem Konferencji był Zakład Wychowania Muzycznego Wydziału Pedagogicznego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy, któremu listem Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki /SU-1-501-3/74/ z dnia 19.01.74 r. zostały powierzone funkcje koordynacji merytorycznej i organizacyjnej między analogicznymi zespołami dydaktyczno-wychowawczymi w zakresie wychowania muzycznego.

Konferencję otworzył Jego Magnificencja Rektor Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy prof. nadzw. dr hab. Bogdan Głębowicz, który w swoim wystąpieniu powitał licznie zebranych gości z przedstawicielami Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, władz partyjnych i administracyjnych w osobach tow. tow. :

- doc. dra Henryka Bednarskiego - kierownika Wydziału Nauki i Oświaty KW PZPR w Bydgoszczy,
- mgr Janiny Cieliszak - przedstawiciela Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa wyższego i Techniki,

- mgra Czesława Kościechy - dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- dra Włodzimierza Jastrzębskiego - wicedyrektora Instytutu Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Bydgoszczy,
- mgr Alicji Weber - wizytatora szkół artystycznych Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

W swoim przemówieniu prof. nadzw. dr hab. Bogdan Głębowicz podkreślił ogromne znaczenie wychowania muzycznego w ogólnym rozwoju kultury PRL i potrzebę dalszych spotkań nad doskonaleniem systemu wychowania muzycznego w Polsce. Życząc zebranym pomyślnych obrad JM Rektor poprosił mgra E. Rogalskiego, kierownika Zakładu Wychowania Muzycznego WSN w Bydgoszczy o **przewodniczenie Konferencji.**

Referat wprowadzający pt. "Profil kształcenia nauczycieli wychowania muzycznego w perspektywie nowych założeń Komitetu Ekspertów d/s Oświaty i Wychowania" przedstawił prof. nadzw. K. Pałubicki.

Następnie głos zabrał mgr E. Rogalski, który wygłosił referat na temat "Metodyka kształcenia nauczycieli wychowania muzycznego na przykładzie Zakładu Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy".

Planowana po wygłoszonych referatach dyskusja, ze względów organizacyjnych, przeniesiona została na dzień następny.

W godzinach wieczornych w sali koncertowej Filharmonii Pomorskiej odbył się doroczny koncert /trzeci z kolei/ studentów Zakładu Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy z cyklu "Studenci swemu miastu" ^{1/}. Tym razem obok studentów wzięli również udział wykładowcy Zakładu Wychowania Muzycznego WSN w Bydgoszczy, prezentując w pierwszej części koncertu utwory głównie kompozytorów polskich, w tym także kompozycję Konrada Pałubickiego

---

1/ Szczegółowy program koncertu przedstawiamy jako Aneks 1.

/"Asocjacje na 3 instrumenty"/ - kierownika Zespołu Teorii Zakładu Wychowania Muzycznego.

W części drugiej wystąpili studenci, wykonując program złożony z utworów kompozytorów polskich^{1/}. W części tej znalazły się również dwie piosenki studentki WSN w Bydgoszczy Barbary Frąckiewicz, wykonane przez zespół instrumentalno-wokalny klubu studenckiego "Beanus 70".

Występy wykładowców i studentów spotkały się z żywą reakcją i sympatią zebranych licznie słuchaczy. Szczególnie gorący aplauz publiczności wywołały interpretacje solowe i zespołowe wykładowców, których inicjatywa podjęcia artystycznego dialogu ze swoimi wychowankami, godna jest podziwu i naśladownictwa.

Drugi dzień Konferencji miał charakter wybitnie roboczy. Uczestnicy, po zwiedzeniu pomieszczeń dydaktycznych Zakładu obserwowali przebieg zajęć pokazowych z przedmiotów: emisja głosu, zajęcia muzyczno-ruchowe, zespół wokalny i zespół instrumentalny.

Taki wybór zajęć został podyktowany chęcią przedstawienia tych przedmiotów, które nie znajdują się w programach Wydziałów Wychowania Muzycznego Państwowych Wyższych Szkół Muzycznych, względnie ich ujęcie zdecydowanie różni się od prowadzenia takowych w wyżej wspomnianych uczelniach.

Na zajęciach emisji głosu, prowadzonych przez st. wykł. mgr Reginę Stacewicz, zaprezentowano możliwość zbiorowego nauczania tego przedmiotu, w przeciwieństwie do PWSM-ów, gdzie emisja prowadzona jest wyłącznie indywidualnie. Zespół studentów liczył dwanaście osób o różnych rodzajach głosów. Materiał muzyczny stanowiły odpowiednio dobrane i zestawione ćwiczenia głosowe wyrabiające kantylenę i dykcję oraz piosenka z repertuaru szkolnego "Kołysanka" W.A. Mozarta.

---

^{1/} Tegoroczny koncert zbiegł się z obchodami 30-lecia PRL, stąd w programie preferowano utwory kompozytorów polskich.

Nieskomplikowane i proste w budowie wokalne ćwiczenia pamięciowe miały charakter "rozgrzewającej" gimnastyki głosowej oraz przygotowywały studentów do wykonania trudniejszych i usystematyzowanych elementów techniki wokalne. "Kołysanka" W.A. Mozarta stanowiła syntezę poprzednich ćwiczeń. Opracowanie jej i wykonanie miało wykazać w jakim stopniu i czy został osiągnięty cel zajęć, a celem tym było przygotowanie do umiejętnego posługiwania się głosem w przyszłej pracy zawodowej. Można to osiągnąć przez właściwy dobór metody, która pozwoli w sposób prawidłowy i artystyczny demonstrować głos przed uczniami, w sensie przykładu, w trakcie opracowywania piosenek na lekcjach wychowania muzycznego.

Zajęcia muzyczno-ruchowe, prowadzone przez mgr Barbarę Szeklińską, przebiegały w dwóch częściach: w części pierwszej zawarte były ćwiczenia kształtujące aparat ruchowy studentów - - rytmiczne i techniczne trudniejsze, druga część zawierała ćwiczenia dziecięce, mniej skomplikowane, jako propozycje dla studentów w przyszłej ich pracy z dziećmi.

W części pierwszej zastosowano następujące ćwiczenia:

- 1/ marsz, bieg, podskoki, przeskok - legato, portato, staccato;
- 2/ echo rytmiczne - zastosowanie efektów perkusyjnych i dynamiki;
- 3/ łańcuch realizacji tematów rytmicznych w metrum $\frac{4}{4}$;
- 4/ rytm uzupełniający ósemkowy do czterotaktowej frazy - forma AB;
- 5/ realizacja dyktowanych rytmów na instrumentach perkusyjnych;
- 6/ ćwiczenie ekspresji ruchu - swobodna interpretacja ruchowa improwizowanej na fortepianie muzyki.

Część druga, tzw. "dziecięca" obejmowała następujące rodzaje ćwiczeń:

- 1/ różny sposób realizacji ruchowej pojedynych taktów

w metrum $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ - w oparciu o rytmizowanie tekstów słownych,

- 2/ ćwiczenia oddechowe,
- 3/ ćwiczenia stóp - chodzenie na palcach, piętach i zewnętrznych stronach stóp, w zależności od podanego na fortepianie rejestru,
- 4/ forma ABA - a/ śpiewanie gamy C-dur z rytmem uzupełniającym oraz ze zmianami dynamiki i artykulacji,
b/ rytmizowanie tekstu słownego,
- 5/ forma ronda realizowana z piłkami,
- 6/ inscenizacja piosenki J. Wasowskiego pt. "Piłka" wystukiwanie uzupełnienia rytmu ósemkowego piłkami,
- 7/ interpretacja ruchowa Sonatiny C, - L. Miklaszewskiego.

Celem lekcji było pokazanie prawidłowej reakcji studentów na zmiany tempa, dynamiki, artykulacji, realizacji rytmów oraz precyzji ich wykonania, kształtowanie podzielności uwagi i pamięci, doskonalenie koordynacji ruchów, rozwijanie inwencji twórczej. Zaprogramowane do lekcji ćwiczenia pozwoliły na osiągnięcie tego wielostronnego celu w trakcie przeprowadzanych zajęć.

Zajęcia zespołu wokalnego poświęcone zostały interpretacji utworu "Ptaki" St. Kazury, opartego o fakturę polifoniczną. W związku z tym prowadzący zajęcia mgr Wojciech Figurski położył szczególny nacisk na technikę prowadzenia głosów przez wyraziste i sugestywne ruchy dyrygenta. Studenci kolejno podejmowali próby przygotowania zespołu według własnych koncepcji interpretacyjnych. Poszczególne wersje - propozycje nagrywano, a następnie przy odtwarzaniu dyskutowano na temat słuszności i trafności kolejnych wersji nagranych utworu.

Ostatnie pokazowe zajęcia odbyły się z zespołem instrumentalnym, którym kierowała mgr Krystyna Stasińska. Celem zajęć było przedstawienie interpretacji trzech zróżnic-

wanych muzycznie utworów na zespół typu odeonowego. Zajęcia miały wykazać, w jakim stopniu studenci potrafią przekazać własne umiejętności zdobyte na dyrygowaniu i zastosować je właściwie przy wprowadzaniu oraz podkreślaniu różnych elementów utworu /zmiany metrum, tempa, dynamiki, zaznaczenie charakteru utworu, akcentów itp./. Utwory zostały dobrane w taki sposób, aby studenci mogli wykazać się wszystkimi dotychczas zdobytymi umiejętnościami w zakresie metodycznego prowadzenia zespołem instrumentalnym. Utwóry zaczerpnięto ze zbioru "Muzyka w szkole" nr 2, 3 i 5. Były to : "Trojak" i "Wierzba" /melodie ludowe/ oraz "Kozak" St. Moniuszki w opracowaniu wokalnie-instrumentalnym.

W trakcie zajęć, oprócz ćwiczeń mających na celu kształcenie techniki manualnej, oraz umiejętności różnorodnej interpretacji utworów na zespół instrumentalny, poznanie partytur, wystąpił również bardzo ważny element wychowawczy - wspólna troska i odpowiedzialność za najbardziej trafne wykonanie utworu.

W drugim dniu Konferencji w godzinach popołudniowych odbyły się posiedzenia w zespołach problemowych celem przedyskutowania sposobów realizacji programów nauczania poszczególnych przedmiotów muzycznych prowadzonych w zakładach wychowania muzycznego wyższych szkół nauczycielskich.

Zespoły problemowe obejmowały pewien umowny zakres przedmiotów nauczania. I tak :

- zespół teorii muzyki, w którym obradowali wykładowcy harmonii, nauki o muzyce, kształcenia słuchu, propedeutyki instrumentalnej, historii muzyki oraz zajęć muzyczno-ruchowych kierowany był przez prof. nadzw. Konrada Pałubickiego;
- zespołem metodyki wychowania muzycznego, skład którego tworzyli wykładowcy prowadzący metodykę wychowania muzycznego, praktykę pedagogiczną, dyrygowanie, chór, emisję głosu, zespół instrumentalny i zespół wokalny, kierowała dr Ewa Lipska ;
- zespół nauczania gry na instrumentach /fortepian, instrumenty szkolne, drugi instrument/ prowadziła mgr Bożena Osiańczak.

Równoległe prowadzone były prace i dyskusje nad nową siatką godzin, której projekt dotyczący czteroletnich studiów magisterskich dziennych i zaocznych oraz studiów zaocznych II stopnia opracowany został uprzednio przez Zakład Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy. Po dyskusji w zespołach problemowych wniesiono minimalne poprawki i nową siatkę godzin - Konferencja zaakceptowała^{1/}.

Trzeci dzień trwania Konferencji rozpoczął się spotkaniem z przedstawicielami Zakładów Radiowych "Eltra" w Bydgoszczy, którzy zaprezentowali przenośne organy elektryczne, instrument proponowany jako pomoc naukowa w procesie dydaktycznym na zajęciach wychowania muzycznego w szkołach. Po zademonstrowaniu zalet i możliwości produkowanych przez Zakłady Radiowe "Eltra" organów elektrycznych, uczestnicy Konferencji wysuwali w stosunku do Zakładów "Eltra" propozycje dotyczące optymalnego modelu tego instrumentu, pod kątem jego przydatności jako pomocy naukowej w szkołach. Uczestnicy Konferencji zaproponowali przygotowanie przez Zakłady Radiowe "Eltra" dwóch różnych typów organów elektrycznych:

- 1/ mały instrument o skali od f do c⁴, o ciągłym dźwięku, bez rejestrów i bez dodatkowych wzmacniaczy, jako bezpośrednia pomoc w procesie nauczania śpiewu na lekcjach /zamiast pianina, które nie zawsze jest dostępne/;
- 2/ instrument większy, bardziej wszechstronny, o zróżnicowanej barwie, z dodatkowymi wzmacniaczami, do użytku jako pomoc dydaktyczna, jak również w zespołach młodzieżowych.

Zwracano szczególną uwagę na cenę instrumentów, która nie może być zbyt wysoka, jeżeli instrumenty te mają być popularne i dostępne dla każdej szkoły. W przypadku

---

^{1/}Siatki godzin czteroletnich studiów magisterskich dziennych i zaocznych oraz studiów zaocznych II stopnia zostały zatwierdzone jako obowiązujące przez Min.N.Sz.W i T. w dniu 6 czerwca 1974 roku.

niniejszego instrumentu optymalna cena, zdaniem ogółu, powinna kształtować się w granicach 7 tysięcy złotych, zaś w przypadku modelu bardziej wszechstronnego - do 17 tysięcy złotych.

Po spotkaniu z przedstawicielami Zakładów Radiowych "Eltra" rozpoczęło się końcowe posiedzenie Konferencji, na którym przedstawione zostały, ujęte w formie wniosków szczegółowych, wyniki dyskusji zespołów problemowych z dnia poprzedniego. Wnioski te wywołały z kolei dyskusję na szerokim forum Konferencji. Zostały wniesione nowe postulaty, niejednokrotnie rozbieżne z poprzednimi.

Przedstawione poniżej stanowią pewną syntezę wypowiedzi dyskutantów oraz wniosków zespołów problemowych. Sprowadzają się one do następujących :

1. Z uwagi na rozbieżności w specyfice studiów dziennych i zaocznych postuluje się zorganizowanie oddzielnej Konferencji Nauczycieli Akademickich WSP poświęconej problematyce studiów zaocznych, która poruszyłaby m.in. następujące zagadnienia :
  - kompetencji Instytutów Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w zakresie rekrutacji na kierunki artystyczne w WSP,
  - 4-letnich studiów magisterskich,
  - 2-letnich studiów magisterskich II stopnia.
2. Uwzględniając decyzję władz oświatowych odnośnie prowadzenia w klasach I-III wszystkich przedmiotów przez jednego nauczyciela wychowawcę /specjalistę nauczania początkowego/ postuluje się, aby traktować tę zasadę elastycznie i tam, gdzie jest specjalista wychowania muzycznego umożliwić mu prowadzenie tego przedmiotu od klasy pierwszej.
3. Nauczyciele wychowania muzycznego - absolwenci specjalistycznych studiów w PWSM lub WSP - w pracy w szkole spotykają się z brakiem wypełnienia swojego etatu godzinami wychowania muzycznego i uzupełnianiem go innymi przedmiotami. Ten stan rzeczy zniechęca ich do doskonalenia swoich kwalifikacji zawodowych i powoduje szukanie pracy

- w różnego rodzaju placówkach kulturalnych lub amatorskim ruchu muzycznym. Forum Konferencji postuluje więc, aby zwiększyć ilość godzin wychowania muzycznego do dwóch tygodniowo, co oprócz możliwości zapewnienia nauczycielowi pełnego etatu, pozwoli również na pełniejszą realizację programu wychowania muzycznego.
4. Zespół teorii muzyki wnioskował, aby przedmiot "harmonia" traktowany był raczej jako "aranżacja", a układ programu nauczania tego przedmiotu obejmowałby :
    - harmonię klasyczną,
    - współczesną aranżację utworów muzyki rozrywkowej,
    - monograficzne wykłady w zakresie współczesnej techniki kompozytorskiej.
  5. Przedmiot "nauka o muzyce" powinien trwać przez dwa pierwsze semestry w formie : 1 godzina wykładu i 1 godzina ćwiczeń tygodniowo. W pierwszym semestrze zalecenia programowe winny obejmować przede wszystkim zagadnienia związane z interwałami i gamami, ze względu na wchodzący w drugim semestrze przedmiot "harmonia".
  6. Postuluje się, aby historia muzyki, literatura muzyczna i formy muzyczne były przedmiotami sprzężonymi ze sobą.
  7. Instrumentoznawstwo jako przedmiot powinno obejmować praktyczne poznanie instrumentów z grupy :
    - dętych blaszanych,
    - dętych drewnianych,
    - strunowych.Ma to szczególne znaczenie dla tych spośród absolwentów, którzy podejmą w przyszłości pracę w amatorskim ruchu muzycznym.
  8. Metodyka wychowania muzycznego powinna stać się przedmiotem dominującym i koordynującym proces dydaktyczno-wychowawczy kandydatów do zawodu nauczycielskiego.
  9. Postuluje się, aby muzyka współczesna, w większym niż dotychczas zakresie, weszła do programów nauczania takich

przedmiotów jak nauka o muzyce, harmonia, kontrapunkt, propedeutyka kompozycji, formy muzyczne, emisja głosu, metodyka wychowania muzycznego, zespoły wokalne i instrumentalne.

10. Zaleca się, aby elementy improwizacji uwzględniono w następujących przedmiotach: emisja głosu, fortepian, drugi instrument, instrument szkolny, kształcenie słuchu, metodyka wychowania muzycznego, zespoły instrumentalne.
11. W semestrze ósmym, kończącym 4-letni cykl studiów, należy bezwzględnie ograniczyć ilość przedmiotów.
12. W związku z powyższym postuluje się, aby
  - semestr VI kończył się egzaminem z metodyki wychowania muzycznego,
  - semestr VII - egzaminami z dyrygowania i prowadzenia zespołów, zdanie których stanowiłoby rodzaj dopuszczenia do obrony pracy magisterskiej,
  - semestr VIII poświęcony został całkowicie na samodzielne /kierowane/ przygotowanie i prowadzenie koncertu oraz obronę pracy magisterskiej.
13. Metodologia pracy naukowej winna znaleźć się w programie studiów w semestrze poprzedzającym seminarium pracy magisterskiej.
14. Postuluje się, aby emisję głosu rozszerzyć na 3-letni okres studiów, przyjmując następujące zmiany w strukturze przedmiotu :
  - możliwość prowadzenia zajęć w grupach 2-osobowych,
  - na I roku przeznaczyć na wykłady 10 godzin, pozostałe godziny na I i II roku przeznaczyć na ćwiczenia,
  - na III roku wprowadzić emisję zbiorową /chóralną/ w grupach do 20 osób,
  - w treściach przedmiotu na wykładach i ćwiczeniach uwzględnić problematykę emisji głosu dziecka.
15. W ramach drugiego instrumentu należy wyeliminować skrzypce /zwłaszcza dla początkujących/, które są zbyt trudne,

aby opanować je w 4-letnim cyklu studiów, i mało przydatne w przyszłej pracy zawodowej.

16. Muzyka kameralna powinna znaleźć się w zakresie programu nauczania przedmiotu "metodyka zespołów instrumentalnych" na III roku studiów.
17. Postuluje się rozszerzenie profilu przedmiotu "instrument szkolny" o inne grupy instrumentów najczęściej spotykanych w praktyce szkolnej, jak np. gitara klasyczna, mandolina, instrumenty organopodobne.
18. Fortepian powinien trwać przez 3 lata, natomiast ostatni semestr /VII/ obejmowałby naukę na organach elektrycznych.
19. Naukę gry na II instrumencie /akordeonie/ należy przedłużyć do IV roku studiów, z uwagi na duże wykorzystanie go w pracy zawodowej, zwłaszcza w małych ośrodkach miejskich i na wsi, gdzie odczuwa się brak pianin.
20. W ramach zespołów i instrumentów powinno się wprowadzać metodykę tych zespołów i instrumentów, bez tworzenia osobnych przedmiotów.
21. Praktyka pedagogiczna studenta winna skupić się wokół zagadnień związanych z zespołami: chóralnym i instrumentalnym, początkowo w roli asystenta, a następnie prowadzącego.
22. Postuluje się wprowadzić obowiązek uczestnictwa studentów przez wszystkie lata studiów zarówno w chórze, jak i w zespołach instrumentalnych.
23. W ramach wykładów z filozofii należy uwzględnić wybrane zagadnienia z estetyki i ewentualnie rozszerzyć je na wykładach monograficznych.
24. W ramach wykładów z psychologii należy uwzględnić wybrane zagadnienia z psychologii muzyki i rozszerzyć je na wykładach monograficznych.
25. Postuluje się uwzględnienie w siatce godzin przedmiot "wprowadzenia podstawowych zagadnień z różnych dziedzin

sztuki"

26. Forum Konferencji wystąpiło z wnioskiem o porozumienie między Ministerstwami Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Kultury i Sztuki w sprawie przewodów na adiunktów instrumentalistów i dyrygentów.

Podsumowania obrad dokonała przedstawicielka Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki mgr Janina Cieliszak.

W swej wypowiedzi ustosunkowała się do głosów w dyskusji, jak również wyraziła szereg ogólnych stwierdzeń dotyczących zagadnień poruszanych w trakcie trwania Konferencji. Mówczynie podkreśliła funkcję narad i spotkań, pozwalają one bowiem na zbieranie opinii i uwag nauczycieli akademickich odnośnie wychowania muzycznego w Wyższych Szkołach Pedagogicznych, a tym samym wpływają na ulepszenie systemu kształcenia nauczycieli wychowania muzycznego. Przy Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki nie ma odrębnego zespołu do spraw szkolnictwa muzycznego, dlatego też dąży się do porozumienia i utrzymania więzi z Ministerstwem Kultury i Sztuki oraz powołania wspólnego zespołu, składającego się z przedstawicieli obydwu resortów. Wspólne bowiem działanie może jedynie przynieść wzajemne korzyści. Pierwsze kroki w tym kierunku zostały już poczynione, czego dowodem była narada w marcu 1974 r. w Katowicach, w której udział wzięli przedstawiciele Katedr Wychowania Muzycznego Państwowych Wyższych Szkół Muzycznych oraz przedstawiciele kierunku Wychowanie Muzyczne Wyższych Szkół Nauczycielskich. W Katowicach ustalono, że PWSM-y przygotowują na planowane następne spotkanie w Kielcach programy nauczania dla poszczególnych przedmiotów muzycznych. Projekty programów przesłane zostaną przez Ministerstwo Kultury i Sztuki wcześniej, przed naradą w Kielcach, celem omówienia ich i zaopiniowania.

W podsumowaniu obrad mgr Janina Cieliszak stwierdziła, co następuje :

1. W szkolnictwie wyższym przeprowadzana jest reforma, która

ma na celu skrócenie czasu studiów. Resort oświaty, jak i resort szkolnictwa wyższego są zgodne co do tego, że przedłużenie okresu studiów jest niemożliwe. Możliwe jest natomiast szkolenie poddyplomowe nauczycieli. Ważnym zadaniem studiów jest nauczyć ludzi samodzielnie myśleć, kompletnej wiedzy jednakże nie da się przekazać. Należy zatem szczególną wagę położyć na doskonalenie form i metod oraz treści, aby w tym samym czasie wyniki były lepsze.

2. Odpowiedź na pytanie - kogo kształcimy , nauczycieli czy działaczy - jest prosta i nie powinna stanowić problemu. Zważywszy rolę i wagę pedagoga na szerszym polu trzeba stwierdzić, że jest on nauczycielem zawsze, niezależnie od tego, czy muzykuje, czy działa, czy uczy. Funkcje te nakładają się i oddzielić ich od siebie nie można, zwłaszcza w małych środowiskach. Każdy absolwent powinien być zatrudniony na etacie nauczycielskim, a oprócz tego powinien prowadzić pracę umuzykalniającą w środowisku.
3. Prace magisterskie, dyplomowe i egzaminy magisterskie należałoby skonfrontować w szerszym gronie. W pracach winna być wykazana szerokość spojrzenia studentów. Niewątpliwie ważny jest sam temat, kwestia sformułowania tematu przez pedagoga. Nie mają to być tylko analizy lekcji lub wybrane wąskie zagadnienia czysto szkolne, lecz prace związane z muzyką i potrzebami społecznymi, a to z kolei wiąże się z wychowaniem.
4. Słuszna jest propozycja zwołania odrębnej konferencji na temat kształcenia w trybie studiów zaocznych.
5. Kwestia kierowania na II stopień studiów pozostaje nadal otwarta. Dotychczas Kuratoria i Inspektoraty Oświaty wysyłały kandydatów na studia i stwarzały limity. Tymczasem szkoła, znając możliwości absolwentów, powinna wysyłać listy optymalnych kandydatów do Instytutu Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych.
6. W szkołach ćwiczeń należy wprowadzać sprawy typowe, zgodnie z rzeczywistym stanem i polityką oświatową. Można

jednak, w ramach eksperymentów, podawać studentom wszelkie możliwe rozwiązania problemów. Należy uczyć studentów generalnych zasad i myślenia, a to da w przyszłości możliwości adaptacji do nowych warunków i wymagań siatki godzin i programu.

7. Odnośnie praktyk pedagogicznych, należałoby opracować pewnego rodzaju program do tego typu zajęć. Wprawdzie zagadnieniem tym ma się zająć Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Łodzi, ale wskazane byłoby, aby również Wyższe Szkoły Pedagogiczne wystąpiły ze swoimi projektami.
8. Należy zastanowić się i opracować międzyuczelniany program badawczy, któremu będą podporządkowane prace magisterskie, doktorskie i habilitacyjne.
9. Awanse kadry naukowej stanowią jeszcze pewien problem. Kwestia przewodów doktorskich i habilitacji jest w zasadzie rozwiązana, gdyż można przeprowadzać je w Państwowych Wyższych Szkołach Muzycznych i na uniwersytetach. Gorzej natomiast jest z przewodami na adiunkta i docenta dla instrumentalistów. Możliwość wyjścia z impasu widzi się w tym wypadku w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Sztuki.
10. Kwestia liczebności grup na zajęciach jest unormowana. W 1972 roku wyszło z Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki pismo ustalające, że na kierunku Wychowanie Muzyczne w Wyższych Szkołach Pedagogicznych obowiązują takie same grupy jak w Państwowych Wyższych Szkołach Muzycznych. W przypadkach szczególnych należy jeszcze zgłosić postulaty, aczkolwiek generalnie sprawa jest rozwiązana.
11. Sprawy programowe, które wypłynęły w trakcie dyskusji na Konferencji, będą omawiane w przyszłości w Kielcach, gdyż wówczas zostaną już opracowane programy przez PWSM-y.

W zakończeniu wypowiedzi przedstawicielka Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki wyraziła słowa podziękowania dla Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy za przygotowanie Konferencji i stworzenie miłej atmosfery towa-

rzyszającej obradom. Jednocześnie podkreśliła osiągnięcia Zakładu Wychowania Muzycznego WSN w Bydgoszczy, zarówno organizacyjne, jak i merytoryczne.

Na zakończenie trzydniowej Konferencji Nauczycieli Akademickich Wychowania Muzycznego głos zabrał prorektor Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy - doc. dr Edmund Trempała. Mówca wskazał na rangę wychowania muzycznego w życiu i rozwoju człowieka oraz rolę, jaką w tym zakresie spełnia kierunek Wychowanie Muzyczne, jako kierunek kształcący kadry nauczycielskie. W serdecznych słowach podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania Konferencji, a gościom za przybycie i udział w obradach.

A N E K S 1

WYŻSZA SZKOŁA NAUCZYCIELSKA W BYDGOSZCZY
ZAKŁAD WYCHOWANIA MUZYCZNEGO

D O R O C Z N Y K O N C E R T
STUDIÓW I WYKŁADOWCÓW WSN
7 MAJA 1974 ROK

SALA KONCERTOWA FILHARMONII POMORSKIEJ

Program koncertu

Część I.

1. G. Tartini - Sonata D-dur
2. I. Staromieyski - "Fidelia Omnia"
3. A. Vivaldi - Sonata g-moll
4. K. Szymanowski - Etiuda b-moll
5. J. Swatoń - KUJAWIAK
6. A. Alabiew - SŁOWIK
7. M. Spisak - HUMORESKA
8. A. Malawski - BOCIANY
9. S. Moniuszko - ARIA HALKI Z OPERY "HALKA"
10. K. Pałubioki - ASOCJACJE NA 3 INSTRUMENTY

Część II.

1. A. Jarzębski - BENTROVATA
2. S. Niewiadomski - MAKI
3. L. Różycki - RAJSKI PTAK
4. P. Frossini - FANTAZJA ROSYJSKA
5. B. Frąckiewicz - PIOLUN
6. B. Frąckiewicz - TY JESTEŚ MOJE IMIĘ
7. S. Moniuszko - MAZUR Z OPERY "STRASZNY DWÓR"
8. T. Paciorkiewicz - PIEŚNI O MAZOWSZU, WIŚLE I WARSZAWIE
9. K. Szymanowski - PRELUDIUM
10. K. Kurpiński - CZĘŚĆ CI POLSKO

Wykonawcy

Część I.

Zespół kameralny "Fidicines Pomeraniae" w składzie:

mgr Antoni Kostyło - skrzypce - kierownik zespołu

mgr Halina Matysiak - śpiew

mgr Tadeusz Mocek - skrzypce

mgr Wojciech Bilik - wiolonczela

mgr Jerzy Bilik - fortepian

Soliści:

mgr Maria Dziędziozko - fortepian

mgr Halina Matysiak - śpiew

mgr Regina Stacewicz - śpiew

mgr Hanna Wawrzon - fortepian

Solistom akompaniują:

mgr Elżbieta Szubertowska

mgr Hanna Wawrzon

studentka Lucyna Cisewska

Część II.

Srudencki zespół "BEANUS" w składzie:

Barbara Frąckiewicz - fortepian, kierownik zespołu

Urszula Delbowska - śpiew

Barbara Kalinowska - śpiew

Joachim Perlik - flet, śpiew

Marek Trusilo - gitara

Tadeusz Błajda - gitara basowa

Soliści:

Grażyna Okrasa - śpiew

Sebastian Siegel - śpiew

Danuta Wierzbianańska - fortepian

Orkiestra i chór Zakładu Wychowania Muzycznego WSN
w Bydgoszczy.

**Program koncertu przygotowali pracownicy naukowo-dydaktyczni
Zakładu Wychowania Muzycznego:**

mgr Eugeniusz Rogalski - układ i kierownictwo programu
mgr Halina Matysiak - soliści wokaliści
mgr Wojciech Figurski - Chór Akademicki
mgr Zdzisław Jakała - Kwartet Instrumentalny
Stanisław Świąder - Orkiestra Uczelniana